Sortland Kommune Suorttá Souhkan
Postboks 117
8401 Sortland

Mandat - næringsavdelingen i Sortland kommune

Sortland Havn KFs styre - 008/24:
Det er fattet følgende vedtak i saken:
Styret i Sortland Havn anmoder Sortland kommune om å fatte nødvendig vedtak til mandat for samarbeid med Sortland Havn om utviklingen av design og innholdet i nytt havneavsnitt

Med hilsen

Rune Werner Monrad
Havnesjef

SORTLAND HAVN KF

Arkivsaknr.:	24/2818
Dok.nr:	24/13223
Arkiv:	
Saksbehandler:	Rune Werner Monrad
Dato:	23.04.2024

Mandat - næringsavdelingen i Sortland kommune

Utvalgssaksnr.	Utvalg	Møtedato
D - 008/24	Sortland Havn KFs styre	29.04.2024

INNSTILLING
Styret i Sortland Havn anmoder Sortland kommune om å fatte nødvendig vedtak til mandat for samarbeid med Sortland Havn om utviklingen av design og innholdet i nytt havneavsnitt

Sortland Havn KFs styre behandling - 29.04.2024 - D-008/24

Forslag fra politikere

_____

_

Sortland Havn KFs styre - vedtak:

Styret i Sortland Havn anmoder Sortland kommune om å fatte nødvendig vedtak til mandat for samarbeid med Sortland Havn om utviklingen av design og innholdet i nytt havneavsnitt

Bakgrunn og innledning

Sortland kommune og Sortland Havn står foran en unik mulighet til å utvikle et helt nytt havne- og næringsområde, noe som representerer et betydelig potensial for regional og nasjonal næringsutvikling. Som eier av Sortland Havn KF, spiller Sortland kommune en avgjørende rolle i å utnytte dette potensialet til fulle. Globale og nasjonale forskningsstudier understreker hvordan integrert utvikling av havne- og næringsområder ikke bare stimulerer lokal økonomisk vekst, men også bidrar til regionale og nasjonale økonomiske fortrinn. Sortland kommunes involvering og engasjement er essensielt for å utvikle innovative produkter og tjenester som støtter opp om etableringen av det nye havneavsnittet, sikrer infrastrukturinvesteringer, og fremmer bærekraftig utvikling.

Økonomiske synergier og verdikjeder

Forskning viser at havner fungerer som kraftige økonomiske motorer som støtter handel, industri og regional utvikling. Studier av Wang & Ducruet (2020), samt Merk (2013) for OECD bekrefter at havneaktiviteter er sterkt koblet til globalisering og regional økonomisk integrasjon. Dette understreker havners rolle i å fremme næringsutvikling gjennom forbedrede logistikk-kjeder og tilgang til internasjonale markeder. Sortland havn, med sin strategiske beliggenhet, kan utnytte sin posisjon til å styrke og utvide næringslivsaktiviteter som er avhengige av effektiv og bærekraftig tilgang til sjøveier.

Den økonomiske betydningen av havner strekker seg langt utover deres direkte aktiviteter. Havner fungerer som nodale punkter i globale verdikjeder, hvor de integrerer multimodale transportnettverk og bidrar til effektivisering av både import og eksport. For Sortland, som ligger strategisk plassert med tilgang til både nasjonale og internasjonale sjøruter, representerer dette en mulighet til å tiltrekke seg en bredere spekter av næringslivsaktiviteter, fra tradisjonell varehandel til avanserte tjenester og teknologier. Den økende vekten på kortere og mer miljøvennlige forsyningskjeder i lys av global klimapolitikk kan også posisjonere Sortland som et viktig knutepunkt for grønn logistikk og distribusjon i regionen.

Videre kan en velutviklet havn i Sortland fungere som en katalysator for næringslivsklynger, som kan inkludere alt fra fiskeri og maritim bioteknologi, via tradisjonell industri til fornybar energi og turisme. Slike klynger kan dra nytte av synergier skapt gjennom tett samarbeid mellom bedrifter, forskningsinstitusjoner og offentlige etater, og gjennom dette styrke både innovasjon og konkurranseevne. Dette vil ikke bare øke regionens attraktivitet for investeringer, men også styrke arbeidsmarkedet og skape nye arbeidsplasser.

For å maksimere disse potensielle fordelene, er det avgjørende at Sortland kommune samarbeider tett med havneautoritetene for å sikre en samordnet utvikling som tar hensyn til både eksisterende næringsstrukturer og potensielle nye markeder. Dette samarbeidet bør også omfatte strategier for bærekraftig utvikling, som sørger for at havneutvidelsen ikke bare er økonomisk levedyktig, men også miljø- og sosialt ansvarlig.

Bærekraftig utvikling og grønn omstilling

I lys av globale og nasjonale mål om bærekraft, som Parisavtalen og FNs bærekraftsmål, har havner en unik mulighet til å lede an i grønn omstilling. Disse internasjonale avtalene, som Norge har ratifisert, krever betydelige reduksjoner i klimagassutslipp og fremmer en overgang til bærekraftige praksiser på alle samfunnsnivåer. Nasjonalt kommer disse forpliktelsene til uttrykk gjennom lovgivning som Klimakur 2030, som setter konkrete mål for reduksjon av klimagasser og øker kravene til bærekraftige løsninger i næringslivet, inkludert transportsektoren.

Forskning fra Becker et al. (2018) og Acciaro et al. (2014) viser at havner spiller en kritisk rolle i implementeringen av bærekraftige teknologier og praksiser. Sortland Havn har potensial til å implementere grønne løsninger som elektrifisering av havnefasiliteter og operasjoner, fremme bruk av nye energikilder, effektive engeri-hub'er etc. noe som kan tiltrekke grønne investeringer og styrke havnens og kommunens miljøprofil. Slike tiltak reduserer direkte utslipp av klimagasser og bidrar til en renere lokal luftkvalitet, som er i tråd med både nasjonale og internasjonale miljømål.

Videre er det økende fokus på sirkulærøkonomi, hvor ressurseffektivitet og gjenbruk står sentralt. Havner, som kritiske knutepunkter i globale forsyningskjeder, kan fremme sirkulærøkonomi ved å fasilitere ombruk og resirkulering av materialer. Dette kan inkludere alt fra gjenbruk av containere, via bruk av restråstoff, til behandling av ballastvann for å redusere økologisk forstyrrelser. Ved å

integrere slike praksiser, kan Sortland Havn bidra til å redusere avfall og ressursbruk, noe som er essensielt for en bærekraftig utviklingsmodell.

I tillegg tilbyr sjøtransport betydelige miljøfordeler sammenlignet med veitransport, spesielt når det gjelder utslipp per tonn-kilometer transportert gods. Sjøtransport er en av de mest energieffektive transportformene, og ved å styrke denne sektoren kan Sortland Havn bidra til å redusere den totale miljøbelastningen fra transportsektoren. Dette er særlig viktig i et land som Norge, hvor lange avstander og utfordrende terreng gjør transport til en betydelig kilde til nasjonale utslipp.

For Sortland havn representerer fokus på bærekraftige løsninger og sirkulærøkonomi ikke bare en oppfyllelse av nasjonale og internasjonale forpliktelser, men også en strategisk satsning som kan styrke havnens konkurransekraft og attraktivitet. Ved å ta en ledende rolle i grønn omstilling, kan havnen bidra til en mer bærekraftig og økonomisk robust fremtid for hele regionen.

Innovasjon og næringsklynger

Havner har evnen til å fremme innovasjon gjennom utvikling av næringsklynger som integrerer forskjellige sektorer – fra shipping til avansert produksjon og tjenester. Studier av Hollweg et al. (2020) og Van den Berghe et al. (2020) illustrerer hvordan slike klynger fremmer kunnskapsdeling og teknologioverføringer som er avgjørende for å opprettholde konkurranseevne i en global økonomi. Sortland kommune har en strategisk rolle i å sikre at nødvendig infrastruktur og støttetjenester er på plass for å maksimere potensialet i det nye havneavsnittet.

Næringsklynger, som samler bedrifter og institusjoner innenfor beslektede industriområder, har vist seg å være kraftige motorer for økonomisk vekst. De tillater bedrifter å dra nytte av nærhet til leverandører, kunder, og forskningsinstitusjoner. I tilfelle Sortland, kan etableringen av slike klynger innenfor det nye havneavsnittet føre til at lokale bedrifter får bedre tilgang til nasjonale og internasjonale markeder, noe som ytterligere kan styrke deres vekst og utvikling.

Sortland kommune, i samarbeid med Sortland Havn spiller derfor en avgjørende rolle i å fasilitere utviklingen av disse klyngene ved å tilby tilrettelegging gjennom reguleringer, investeringer i infrastruktur og tilgang til ressurser. Ved å investere i nødvendige teknologier og infrastrukturer kan kommunen bistå og veilede bedrifter ved å optimalisere deres operasjoner og forbedre deres logistikk.

I tillegg kan Sortland kommune og Sortland Havn arbeide sammen for å skape et miljø som fremmer forskning og utvikling. Dette kan inkludere etablering av partnerskap mellom private sektorer og utdanningsinstitusjoner for å fremme innovasjon og utvikling av ny teknologi som kan kommersialiseres og eksporteres. Slike initiativer kan ikke bare styrke lokal økonomi, men også posisjonere Sortland som en leder innen bestemte teknologiområder, slik som grønn teknologi, maritim bioteknologi, eller avanserte produksjonsprosesser for å bruke noen eksempler.

Det strategiske samarbeidet mellom kommunen og havnen kan også inkludere utvikling av bærekraftige og grønne løsninger for industriell produksjon, som i sin tur kan tiltrekke grønne investeringer og styrke regionens rykte som et ledende senter for bærekraftig næringsutvikling. Ved å implementere miljøvennlige praksiser og støtte virksomheter som driver med sirkulærøkonomi, kan Sortland kommune og Sortland Havn bidra til en mer bærekraftig fremtid og samtidig sikre økonomisk vekst og stabilitet.

Sortland kommune og Sortland Havn står følgelig overfor en unik mulighet til ikke bare å utvikle et dynamisk næringsliv i det nye havneavsnittet, men også å drive frem innovasjon og teknologisk utvikling som kan ha vidtrekkende positive effekter for hele regionen. Ved å samarbeide om

utviklingen av næringsklynger, legge til rette for kunnskapsdeling og teknologioverføringer, og investere i nødvendig infrastruktur, kan de sammen legge grunnlaget for bærekraftig vekst og utvikling som vil gagne hele samfunnet.

Konklusjon og anbefaling

I gjennomgangen av mulighetene som ligger foran Sortland kommune og Sortland Havn med etableringen av et nytt havne- og næringsområde, har vi identifisert betydelige fordeler som kan oppnås gjennom en velorganisert og strategisk tilnærming. Denne utviklingen vil ikke bare stimulere lokal og regional økonomisk vekst, men også styrke forbindelsene til nasjonale og internasjonale markeder.

Det er avgjørende at Sortland Havn og Sortland kommune arbeider sammen for å realisere det fulle potensialet i det nye havne- og næringsområdet. Vedtaket om å fremme nødvendig mandat for dette samarbeidet vil gi mulighet for innovativ næringsaktivitet, økt regional konkurranseevne, og fremme langsiktige bærekraftige verdier for hele regionen.

Den foreslåtte utviklingen av havne- og næringsområdet vil støtte opp om et bredt spekter av næringsaktiviteter, fra tradisjonell handel til høyteknologisk industri og grønn energiproduksjon. Ved å integrere forskjellige næringsklynger vil Sortland Havn kunne utnytte og videreutvikle regionens eksisterende styrker og samtidig åpne for nye vekstmuligheter.

Implementering av grønne løsninger som elektrifisering av havnefasiliteter og operasjoner, sammen med en satsing på sirkulærøkonomi, vil plassere Sortland Havn i forkant av miljøvennlig utvikling. Dette er i tråd med både nasjonale og internasjonale miljømål, og vil styrke havnens og kommunens miljøprofil betydelig.

Sortland kommune og Sortland Havn kan, gjennom strategisk samarbeid og støtte til næringsklynger, fremme innovasjon og teknologioverføring. Dette vil ikke bare forbedre konkurranseevnen i en global økonomi, men også skape høyverdige arbeidsplasser og sikre regionens attraktivitet for fremtidige investeringer.

På bakgrunn av denne analysen, foreslås det at Havnestyret ber Sortland kommune om å fremme et nødvendig mandat for samarbeid med kommunen relatert til utviklingen av innholdet i det nye havneavsnittet. Dette samarbeidet bør fokusere spesielt på næringsutvikling og inkludere strategier for bærekraftig utvikling for å sikre at havneutvidelsen er økonomisk levedyktig, miljøvennlig og sosialt ansvarlig.

Ved å formalisere dette samarbeidet og gi Næringsavdelingen i Sortland kommune mandat til å utvikle og implementere disse planene, sikres det at det nye havne- og næringsområdets potensial blir maksimalt utnyttet til beste for både lokalsamfunnet og nasjonen som helhet.

Gjennom denne tilnærmingen vil Sortland ikke bare styrke sin posisjon som et sentralt knutepunkt for innovasjon og bærekraftig næringsutvikling, men også bidra til langsiktige positive effekter for både lokalsamfunnet og den bredere regionen. Dette vil sette en standard for hvordan moderne havneutvikling kan drives i harmoni med både økonomiske og miljømessige målsettinger.

Referanseliste

Becker, A., Acciaro, M., Asariotis, R., Cabrera, E., Cretegny, L., Crist, P., ... & Hoffmann, J. (2018). *Port management and the challenge of a new era: Insights from the Global Port Research Alliance*. Maritime Economics & Logistics, 20(1), 1-7.

Hollweg, C. H., & Wong, M. F. (2020). *Economic impact of transportation infrastructure: Evidence from the expansion of the Panama Canal*. Journal of Economic Geography, 20(2), 395-420.

Merk, O. (2013). *The competitiveness of global port-cities: The case of Helsinki, Finland*. OECD Regional Development Working Papers, 2013/08, OECD Publishing, Paris.

Wang, J., & Ducruet, C. (2020). *Ports and cities: Global perspectives on interaction and dynamics*. Regional Studies, 54(6), 777-790.

Van den Berghe, K., Verbeke, A., & Jacobs, W. (2020). *Ports as clusters of economic activity*. In The Routledge Handbook of Maritime Management (pp. 505-517). Routledge.